

Rendkívüli Ujság

Megjelenik minden vasárnapon, reggeli 7 órakor.

Politikai, közgazdasági és társadalmi hetilap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Arad, Bohus-palota.

Gomolygó válságok.

A szenvedő magyarság belső világában némi enyhülés következett el. Néhány lidérc leajult melléről, a remény néhány rózsaszínű foszlánya betakarta lelkének gondégette sebeit. Románia belügyminiszterének súlyosan intó kijelentései és ígéretei, a tömegkiutasítások felfüggesztése, az iskolák életének prolongálása, az utcablák és cégfeliratok újabb rendezése, a Magyarországgal folytatott kapcsolat új kormányzati szellem avatásáról tanuskodtak és igazolni kezdték azt a növekedéreménységet, amit az Avarescu-kormányhoz fűztünk. Sajnos, a nyugasztaló állapotot azonban minduntalan meg-megzavarja valami keserű jelenség.

ken keresztül izgalomban tartotta az ismeretlen kulcs és mindenki kedvezőtlenebb arányt várt, mint amilyen elkövetkezett. A feszültség megszűnése, a bizonyosság léte mindenkor jó lélektani hatást jelentett. Azután a pénzbecserelés nyomában egyes kedvező jelenségek is jártak. A leu kurzusa a közeli külföldön kedvezően alakult. Az iparcikkek terén némi áresés következett be és a királyságbeli állapotokhoz való némi alkalmazkodás kezdődött. A hatalom jóindulatu törekvést árult el az általános drágaság letörése tekintetében. Ezzel szemben az élet szokása szerint szívesen megfeledkezett az érem másik oldaláról, a dolog árnyékban fekvő részéről. E jelen esetben az a bonnok, chekkek arányában megköthött javakról. De jött a kijózanodás, a feleszmélés csakhamar.

Egymásután tört fel egy sereg súlyos komplikáció. A piaci termékek ára kétszeresre szökött fel, a koronából a piacon forint lett. A hatóságok minden törekvése megörlődött a falu kegyetlen ellenállásán. Az aprópénz először hiányzott, azután eltűnt, a gazdasági élet rajta nyugvó része a teljes zűrzavar állapotába jutott és ma már a teljes megbénulás előtt áll. Ezzel ellentétben a régi királyság az ő aprópénz bőségével kiváltságos helyzetbe került és az állam egyensúlya megzavartatott, természetesen a koronát leadó rész hátrányára. Azonban mindez gyerekjáték ahhoz képest, ami e hét folyamán teljes ijesztő nagyságában köszöntött be: a pénz teljes hiánya. E pillanatokban nincsen pénz a hitelnyújtás helyein. Arad pénzügyzetei egy régi intézményt leszámítva üresek, a nagy cégek nem képesek tőkéket mobilizálni. A városi pénziár máris gyors és drága kölcsönre szorult, hogy zavarán pillanatnyilag segíteni tudjon. Ez az állapot természetszerűen rideg következetességgel csapott le. A rengeteg koronához szokott gazdasági élet nem tudott átadomolni a megkevesbedett számu leuhoz. Az 1:2 arány a pénz bőséget felére apasztotta, a mivel szemben az élelmi piac azonnal megkétszerezett igényt érvényesített. De a felére apadt pénz is a mobilitáció szempontjából még kevesebbre zsugorodott. Egyrészt a bonnok nyelték el hónapokra, másrészt pedig a chekkek fogják eltüntetni, mert ezek elfogadása ellen a pénz bőségben uszó régi királyság üzletvilága máris akadályokat ébreszt. A ténylegesen cirkuláló pénz is kevesbedik és itt rejlik a pénzkérdés tulajdonképeni katasztrófális jellege. A kevés számu erdélyi leu vagy a termelő zsebébe vándorol, ki azt tetszése szerint rejtegetheti, vagy visszaszivárogozik a városokba, ahol alig vásárol, de eladja, a mire szükségünk van, miután a megszállítás alatt kiadott tőkéit is lassan visszaszerezte, végül egy tekintélyes részben a valuta spekuláció kíméletlen vakmerősége által a szomszédos külföldre, Magyarországra, Csehországra, Ausztriába bujdosik, ahol az árfolyam még mindig emelkedő irányzatot mutat. Így keletkezett az erdélyi területen pénzüres tér, ami gazdasági betegség, a régi királyság területén pedig pénz bőség, amiből másodlagosan megint csak új válság támadhat. Mert ha mindenütt szükség van egyensúlyra, első sorban a gazdasági élet terén van egyensúlyra legnagyobb szükség.

De mindezen helyi, szervezavaroknál jelentősebb az a súlyos láz, ami a gazdasági életre borult és mely sorvasztó, kiszámíthatatlan végű válsággal fenyeget. A pénz, minden dolgok jelenlegi végső kuféje, ma a sors kegyetlen küldötte. Tagadhatatlan, hogy a korona átcserélése leure 1:2 arányában az első időben megkönnyebbülést okozott. A közönséget hete-

cikkek és ingóságok kínálata aggasztó módon burjánzik, mindenki eladni kényszerül, hogy pénzhez jusson és a vásárlás természetesen uzsorás magakéretésével válságosan fogja az árakat lenyomni. A hirtelen érvágások szédületbe fogják ejteni a beteg gazdasági életet. A pénzintézetek elsorvadnak és új spekulációk zsákmányai esznek. Tessék körülpillantani! Az egész pénzpiac a megdöbbenés és félelem olyan szomorú képét nyújtja mint a legnagyobb gazdasági katasztrófák előestéjén.

Államérdék-e egy ország rész súlyos betegsége? Nem államérdék, mert ellentétben van az állam fogalmával minden, ami egy rész tulajdonságát jelenti egy másiknak rovására, minden ami a gazdasági szabad vérkeringés akadályát jelenti.

Nyilvánvaló tehát, hogy elérkezett az állami beavatkozás szüksége, mikor minden erőt a halálos válság elhárítására kell fordítani. A tennivalók egyszerűek. Ahol a vér felgyülemlött, onnant azét kell oszlatni és odavezetni, ahol a vér hiánya állott elő. A királyság pénz bőségét át kell irányítani a csatolt területek tökehiányos intézményeibe. Mindenekelőtt meg kell valósulnia annak az ígéretnek, amit Argetoianu belügyminiszter Kolozsvárott tett, hogy Erdélyt valósággal el fogják árasztani aprópénzzel. A további teendő pedig az, hogy a hitelszerzés forrásai megnyiljanak. A Banka Nationalának át kell venni az Osztrák-Magyar Bank szerepét. Ha abban a privilégiumban részesült, hogy a koronajegyeket bevonhatta és az új leiket kibocsáthatta, akkor nem zárkozhatik el mereven a régi királyság határai közé, hanem kötelessége a bankjegyforgalmat az új területeken is igazságosan, az állam kötelessé-

Nem erőltetett sötét képet akarok festeni. Az első szomorú következmények már itt vannak, letagadhatatlanul itt vannak a küszöbön. A közgazdasági élet súlyosan és tehetetlenül vergődik. Az élelmiszerek vásárlása percrepercre nehezebbé válik. A számolt pénzből élők fizetése leküzdhetetlen nehézségekbe ütközik. Az eladósodás ijesztő mérveket ölt. A pénzváltás és hitelszerzés mind drágább lesz. Fizetése képtelenségek és bukások fenyegetnek. Az ipar-

geiből folyó szigorú tárgyalgossággal irányítani. A pénzbevélyen — az ilyen operációknak már a természetében rejlik az — súlyos összegeket keresett, lehetlenség tehát, hogy az új területek elsatnyulásában reá nézve előnyös üzletet lásson és az állam egyetemeres gazdasági egyensúlyának veszedelmét közömbösen nézze. Elvégre a pénz

igazi lényegében nemzetközi jellegű és a kockázatos játkokat kegyetlenül megboszszolja.

A Banka Nacionalának legégetőbb és legsürgősebb kötelessége a bonnok mielőbbi beváltása, hogy a régi és új területek vagyoni megkülönböztetése végre-valahára megszűnjön. Lehetetlenség, hogy pénzsűk világban az egyesek és intézetek hónapokon keresztül ne mobilizálhassák azt a tényleges értéket, amit leadtak, ami papíron az állam kötelező ígérete miatt pénz ugyan, de a valóságban még sem az. Az 1:2 arány által elvesztett koronaértéket pótolja egy ideig a leu magasabb valutája, azonban a bonnokban és chekkekben megkötött és elzárt értékeket nem pótolhatja más, mint valóságos, szemmel látható és tapintható leu-tömeg. Ami válság így is a hirtelen elvont nagy tömegű korona nyomában sokáig kísérteti fog, azt csak az állam jóakaratu támogatása enyhítheti meg.

Fel kell hangzania tehát megint a »Videant consules« súlyos kiáltásának. Elég felhő és vihar nyomja a lelkeket. Nem szabad engedni, hogy a gazdasági válság szörnnyetegje kétségbeesést sugalljon. Az átmeneti nehézségekkel és zavarokkal küzdő új államnak igazán nincsen szüksége új rémségekre. A nyugodt termelés és fogyasztás az államélet legfőbb feltétele. De ez a feltétel be nem következhetik, a társadalmat lelki lázak és anyagi nyavalyák sorvasztják. Ami a lelkek megnyugtatótást illeti, az Avarescu-kormány már a helyes vágányok felé tereli az állam lokomotívját. Mi reméljük, nem is gondolhatunk egyebet, hogy a gazdasági válságot is okos diagnózissal fogja felismerni és lelkiismeretes körültekintéssel, jó gyártmányu, helyes összetételű és kellő adagolásu gyógyszerekkel elnyomni. A végzetes óra elkövetkezett, nincs több idő a halasztásra. Cselekedni kell.

JEGYZETEK A HÉTRŐL

Ugy-e nekünk is szabad néha, ünnepnaposan, kivételesen önzőknek lennünk, kik különben a nehéz, súlyos önzetlen védő harcot választottuk magunk számára? Önösek vagyunk, mert e heti elmélkedésünknek főtárgya az, hogy Rendkívüli Ujságunk, szívünk minden nemes vágyódása és szent szenvedélye immáron, nemsokára napilap lesz. Önmagunkat érezzük, önmagunkról érezzük, önmagunkkal érezzük. Ez a mi önzésünk. De mert tudjuk, hogy mi nemcsak ujság vagyunk, hanem becsületes igyekezete a tömegek, milliók természetes érdekeinek, még ez az egoizmusunk sem kiskörü, egyéni, kizárólagos és a miénk, hanem felolvad a nagy, tágas, egyetemeres önzetlenségben. Igen, napilap leszünk: és dalunk, szónoklásunk, viaskodásunk, háborunk, tanításunk, termelésünk, hiterjesztésünk, apostoli verejtékezésünk nem hétről-hétről fellobbanó láng, hanem állandó tűz lesz, világítva és melegítve. Tudjuk, hogy nem szárnyalhatunk magasan és szabadon, mint a pacsirta, mely »égbe furja énekét«, de szárnyalunk és a hallgatók füle segítségünkre lesz majd, élesebben figyel mireánk, meghall, megért és követ. Sokat gondolkodunk tehát önmagunkról, de tulajdonképpen akkor is a hívőkre gondolunk, a kik tüzeinket lesik, kívánják, parancsolják. És meglássátok, e gondolatokból az fog sarjadni, ami akartok, amit remélnék a szeretet, a munka, értelem, boldogság világa. Ez a mi lelkünk, ez a Ti lelketek.

A városháza külsőleg új, fiatalos képet ölt. Öreg, kopott arcát fiatalosan kifesteti, lévén az arcfestésnek különleges évadja. Meglep kacérsága, mint minden öreg kacérság. Első gondolatunk azonban mégis csak az, vajjon elég ragasztó anyagot keverték-e a festékbe, nem fogja-e az első eső lemosni a kendőzés friss színeit? Mert lakásainkban ugyancsak hamar lekopnak a szobapiktörök nemes munkálatai, melyekért ma annyit kell fizetni, mint a boldogult időkben nagy művészek elsőrangú alkotásaiért? A másik gondolatunk, vajjon mennyibe kerül városunk nagy buzgalommal megindult tatarozása: festés, fák kidöntése, az aszfalt nagy folytonossági hiányainak kövel, sőt ami meglepő, valóságos aszfalttal való kibélelése? Ugyanis, amióta nincs autonomia, csak ily módon lehet érdeklődni a város kiadásai irányában, vagy ellenében.

Nem hinnők, hogy Románia utazgató belügyminiszterének, ki okosan és szimpatikusan szakítja félbe a szónokokat, mikor gyűlöletből vagy palástolhatlan üzleti érdekekből ellenséges kiszólásokat kísértének meg az »idegenek« ellen, tetszenék a mátyás szövegben történt lépés. Talán az sem, mely az unió emléktábláját letörte. Hiszen a belügyminiszter többek között az idegenforgalomnak is gondozója és az idegenforgalom egyik vonzereje az elmúlt korokból (ha mindjárt félmult is az) származó műemlékek és a történeti események megjelölései. Nem is beszélünk egyéb okokról, melyek például a szintén utazgató volt belügyminiszter érdekes írásából megismerhetők. De természetesen a belügyminiszterek és a politizáló egyetemi hallgatók, valamint ugyancsak a furcsán politizáló új egyetemi tanárok között igen nagy, tulajgy a különbség. Reméljük azonban, az idő a minisztereknek fog igazat adni és nem az uszítóknak.

Előfizetési felhívás.

Mult heti számunkban bejelentettük olvasóinknak, hogy november 1-én napilappá alakulunk át. Azt hisszük, felesleges nekünk lelkesítő szólásokhoz folyamodnunk, hogy híveket toborozzunk. Meg van a táborunk és ez kiáltó szavak nélkül továbbra követni és növekedni fog. Ismer bennünket. Első írásainkban már önmagára eszmélt és kinevezett bennünket azonnal az okos, higgadt, de gerinces, nagy akaratu magyarság legalkalmasabb tolmácsának. Mi nemcsak hívatást, hanem elhivatást is látunk munkánkban. Mi napról-napra hirdetni fogjuk megalkuvás és izgatás nélkül, hogy mik a keleti magyarság tennivalói, mit parancsol neki multja, jelene és jövője. A mi programmunk az ittmaradás, a munka, a jog és igazság. Küzdelmünk alapja a törvények tisztelete, a trianoni békeszerződés, a Románia és a társult hatalmak közötti 1919. évi konvencio, a kultúrális kapcsolat az egész magyarsággal, a különböző nemzetek szolidaritása, az egyetemeres emberi megértés. Világemlékelti és felekezeti különbség nélkül életrevaló, munkás, tanult egységbe akarjuk kovácsolni a magyarságot, hogy a majdan megalakotandó magyar nemzeti párt formájában becsülettel küzdje meg politikai harcát a

megmaradásért, szervezni akarjuk szellemi életét, hogy ez országban és a népek társadalmában megérdemelt helyét elfoglalja, irányítani akarjuk munkáját, hogy anyagi javait megerősítse. Ha ki magyar így érez, az velünk jön, mert csak velünk együtt jöhet. Mert mi vagyunk a jó út, mi vagyunk a becsületes élet és mi vagyunk a széttörhetetlen igazságnak igéje, szerszáma, fegyvere, minden súlyos készsege.

JEGYEZZEN

FORUM RÉSZYENYT.

JEGYZÉST MINDEN BANK ELFOGAD. EGY RÉSZ-
: : VÉNY ÁRA 1000 LEI : :

Vuchetich & Ács

elektrotechnikai és műszaki vállalat
Arad Str. Crisan (Karolina-u.) 4. sz.
Állandó raktár elektromotorok és
dynamogépekben. Vállal erős
áramu berendezéseket, motorjavítást
és tekerceslést és minden e
szakmába vágó munkákat. : : : :

Házaknak

vételét és eladását közvetíti kölcsönöket azonnal folyósít

HERZOG

bankbizományi irodája, Strada I. Bratianu (Weitzer J. u.) 15.

A legkellemesebb és legkedveltebb nyári szórakozóhely a

„VADÁSZKÜRT”

kerthelyisége. Iztetes ételek és kitűnő italok. Elsőrendű zene.

GEORG SZTANITY

utépítési vállalkozó és kövező mester

(S. Gozdu (Szt. István-u.) szerb. ép. Elvállal mindenemű kövezési munkákat.

Hehs-féle ezerjófű

gyomor elixir! Kitűnő házi-szer gyomorfájás, szélgörcs, gyomorégés, puffadság és székrekedés ellen. Készítik: **Dr. Földes Béla si Hehs Vilmos** gyógyszerészek Aradon.

CRUCEA ALBA

(„Fehér Kereszt”)

szálloda, vendéglő és kávéházi étterem naponta éjfélig áll a n. é. közönség rendelkezésére. Naponta zene. // Jó ételekről és italokról, valamint figyelmes kiszolgálásról gondoskodik a tulajdonos.

Ujsághordók

november 1-ére felvétehetnek a „Rendkívüli Ujság” kiadólivaltalában, **Bolus-palota**.

LEGJOBB FEHÉR CIPÓTISZTÍTÓ A

„HÓVIRÁG”

KAPHATÓ VOJTEK SI WEISZ DROGERIÁBAN ARADON.

Vadonat új autó bérelhető turára bármikor „**FORMICA**” pénzváltóüzletben Arad, Strada Eminescu (Deák F.-u.) 8. sz.

„Veni sancte” az aradi róm. kath. magyar főgimnáziumban.

Mult vasárnap tartotta a magyar főgimnázium venisancéját, melyet **Lakatos dr. minorita-házfőnök** celebrált. Az ünnepélyes szentmise után a főgimnázium tágas udvarán az intézet egybegyűlt növendékei és nagyszámu szülők előtt mondotta el **Burián János főigazgató** költői szárnyalásu megnyitó beszédét, amely egy 42 éves pedagógiai mult kristálytisza gazdag tapasztalataiból leszárt szép beszéd volt. Helyszüke miatt nem közölhetjük az egész beszédét, de kiragadjuk azt a klasszikus részt, amely nemcsak a ma diákjainak, hanem az egész emberiségnek szól:

— Egy szó életünk minden viszonyai közepette, minden vonatkozásaiban, parancsoló tiszteletet és fontosságot követel magának; nem képez előtte kivételt sem rend, sem rang, sem születés vagy származás, mindenkinek meg kell előtte hajolnia; e szó ugy hangzik, e szót ugy hívják, hogy »kötelesség«. Már a régi népek sem vonhatták ki magukat hatalma alól. Cicero, az ókor nagy szónoka és bölcsésze, egyik legértékesebb munkáját »de officiis«, a kötelességekről írta.

— Az iskola zászlóira is a »kötelesség« szó van fölírva, az iskola is a »kötelesség« szót hordozza zászlaján. Amit Nelson admirális egykor döntő tengeri csatája előtt odakiáltott embereinek, hogy »England expects every man does his duty«, »Angolország elvárja, hogy mindenki tegye meg tartozó kötelességét«; ezt a szót az iskola kezdetén mindnyájatokhoz: »az iskola elvárja, hogy mindenki, legyen az akár tanár, akár tanítvány, tegye meg tartozó kötelességét«.

— Midőn e szó elhangzik, mi teljes komolysággal újra tudatában leszünk annak, hogy a pihenés napjai után, újult erővel, buzgalommal és teljes odaadással kell munkálkodnunk azok szívének, lelkének és testének kiművelésén, kiket szülők — teljes megnyugvással — nevelő gondjainkra bízunk.

— De midőn elhangzik a »kötelesség« szava, minden egyes tanulóknak is így kell magához szólania: »Nosza rajta! itt a komoly munka ideje, új pálya, új küzdőtér nyílik meg előttünk, lépünk arra azzal a komoly szándékkal, hogy az új iskolai évben a régi csorbát kiköszöröljük, a régi mulasztást pótoljuk«.

— És én meg vagyok győződve, hogy egy sincs közöttetek, aki ma a legjobb szándékkal ne lépne osztályába, mindenki megfogadta magában, hogy ezentul szorgalmas és példás magatartásu tanuló lesz, ki áldozatokat nem kímélő szülőinek, tanárainak csak örömet és nem keserüséget fog okozni.

— De könnyű ám magunkban valamit fölteni, ellenben sokszor igen nehéz annak kivitele, végrehajtása. Szükséges ehhez naponkint és óránként megemlékezni arról, mit szándékoztok ma tenni, miről szándékoztok lemondani. Emellett folyton vigyáznokot, óvakodnotok kell, hogy ugy mondjam, résen kell lennetek, hogy a magatoknak tett fogadalmat meg ne

szegjétek, mert kísértésekben és csábításokban ezuttal sem lesz hiány; de remélem, hogy ekkor erősek lesztek és eszetekbe fog jutni a szép és igaz mondás: »Se ipsum vincere maxima Victoria«, az önnönmagunkon aratott győzelem a legszebb, legnagyobb győzelem.

Ezután az igazgató a munkás-ság és kötelességtudás két nagy erényét köti az ifjuság lelkére, melyekkel fölfegyverezve, fölverte, sikerülni fog nekik, az élet iskolában, az élet különböző te-rein eltakarítani utjokból — új alkotások számára — azokat a romokat, miket a világháboru halmozott oda össze.

Végezetül az igazgató az egy-házközség előljáróságához fordulva azt kéri, hogy az intézetet a jövő tanévben is hathatósan támogatni, annak működését állandó érdeklődéssel kíséni sziveskedjenek.

Majd a szülőket kéri, hogy a gyermekeik házi nevelését ugy irányítsák, hogy az iskolával harmonikus legyen, azzal karöltve járjon, mert csak ugy lesz biztosítható az iskolának léte, fennállása és sikere.

Ezután **Lakatos dr.**, a hitközség elnöke, a tanári testülethez és ifjusághoz tartott lelkesítő szavakat és ezzel az ünnepély véget ért.

Szüret.

Hangtalanul, ének, zene, puskadurrogás hián, munkásan, komolyan járnak-kelnek a szedők és a puttonyok megtelnek az éret fürtökkel, a róka jnyét is igazató nemes gyümölcsessel. A kádak szélén lefolyik a vörös must és a rőt szőlőlevelek boldogan remegnek a gyönyörűségtől végig a domboldalon. A nap ragyogó arannyal önt le embert, préházat, venyigét és az örök termékenység diadalát hirdeti. De az ember komoran jár a természet patyolat jókedvének fényözönében. A munkás az óriás napszám dacára magával hordja az élet gondjait és érzi a levegőben a bizonytalanságot. A gazda lelkében aggodalom remeg, mert a későn vezeklő napmeleg kevés cukrot érlelt és a bor árák erősen hanyatlanak. Istenem, de megáporodott a nagyszerű élet, hogy a jókedvű ősök, a megfeledezeti Noak és a duhaj Bacchus szeleme nem tapos végig a szőlők kanyargó utjain. Hol van a romantika? De mi, szegények, akiknek a sors nem osztogatott drága darabot a riolitos oldalakon, kik ritka ünnepnap csemegézünk nagy ádáz küzdelmek között sulyos óleiel, vagy ropogós uj leiel vásárolt kis fürtöket, mi még ábrándozunk regényesen a jókedvű szüretéről, a hámozott és hámozatlan szőlőről.

Y M S Y	FÉNTISZTÍTÓ
	PARKETVIASZ
	CIPÓKRÉM
	LINOLEUMVIASZ
KÉSZITI:	
:: DOBIASCHI DÖRNER ::	

Potoművészeti szalon
Stojkovits si Békés
Különlegességek gyermekfelvételekben. **Diata Avram Ianku** (Szabadságtér) 16.
Telefon. szám 917.

Aki a magyar kulturát szívén viseli, jegyezzen **FORUM** részvételt!
Jegyzést bármely bank elfogad. — Egy részlet ára: 1000 leu.

Francia illatszer, kölnivíz, fog-cremek, hajszeszek, szappanok, puderek érkeztek s kaphatók **HANZU** drogueriában.

Lud. Beregszászy
Arad, Strada Eminescu (Deák Ferencz-u. 31.)
Nemes szörmék raktára valódi bőr kabátok nagy-bani készítése és eladása. Szörmedolgoz megrendelése; dílalakítások legújabb divat szerint.

JEANETTA MOHR
vizsgázott fogtechnikusnő, Aradon. :: Luther Márton-tér I. szám alatt ::
Fogházás teljes érzéstelenítéssel (fagyasztás után). Aranyhidak, arany koronák, mindennemű kaucsuk fogazatok, szájpádlás nélkül és légkamrák Arany fogak, amagallán. porcellán- és cementömések (plombák), mérsékelt díjszabás mellett készíttetnek. — 26 évi gyakorlat. **JEANETTA MOHR** vizsg. fogtechnikus. Rendel. d. e. 8-12, 2-6-ig. Vidékiek 24 órán belül kielégíttetnek.

Baby creme
Legjobban bevált szer gyermekek s felnőtteknek kipállás ellen.
Dr. Földes si Hehs.

! HÖLGYEK!

PRÓBALJÁK MEG A

ROSA-CRÉMET

HATÁSA PÁRATLAN. 1 DOBOZ (ÉJJELEI VAGY NAPPALI HASZNÁLATRA) 20 K. // KAPHATÓ MINDEN DROGUERIÁBAN ÉS :: GYÓGYSZERTÁRBAN ::

SZÉTKÜLDI:

ROZSNYAY-

GYÓGYSZERTÁR. ARAD, PIATA AVRAM IANCU. (SZABADSÁG-TÉR). PONTOS KISZOLGALÁS.

Gépszijbőr mindenféle méretben, gummisarkok mindenféle számban jó minőségben kapható **Steiner Testvérek**

bőrkereskedésében
Arad, Asztalos S.-u. 2-3

Hygea és Neutral szappan, mindkettő szabadlúgtól mentes, tul zsírosított enyhe, nem maró szappan, miért is gyermekeknek, valamint érzékeny arcu egyéneknek legjobban ajánlható. Ára darabonként 9 korona. **Dr. Földes si Hehs Aradon.**

Valódi francia ételolaj, parafiu, angolszappan, borax, cipész-szurok, keserűs, kénvirág, kénlap, cipőkrém, enyv érkezett. — Kapható:

P. ERDŐS CÉGNÉL

Piata Avram Jancu
(Szabadság-tér) 3. sz.

Házakat, szőlőket
megvételre keres

rögtöni átvevő vevőkkel rendelkezik. Bér és magánházak elfogalható lakásokkal állandóan előjegyzésben. :: :: Értekezni:

HALMAI

forgalmi irodája str. Eminescu.
(Deák Ferenc-utca) 5.

UNIO

vegytisztító vállalat. ▽ Minden olyan munkát, melyet akár szerdáján adnak át elkészítés végett, még ugyanazon hétköznap szombatián kifogástalanul elkészítve rendelkezőz. ▽ Főüzlet: Strada Romanului (Zrinyi-utca) Bohus-palota, „Apolló” mellett.

— Marconi szenzációs találománya. A *Daily Mail* jelentése szerint Marconi oly készüléket konstruált, amely koncentrálja és egy sugárban meghatározott irányban továbbítja az elektromos hullámokat és így Marconi megoldotta azt a problémát, hogy különböző, egyidejű beszélgetések egymást ne zavarják és lehetlenné tette, hogy a sugár szerűen minden irányban terjedő elektromos hullámok mindentűt felfoghatók legyenek.

— Jankó Gyula szabadlábos. Annak idején élénk megütközést keltett az a hír, hogy Jankó Gyula volt aradi fa- és fémparkolai tanárt, a jeles iparművészt a magyar hatóságok a kommunben való részesség gyanúja alapján letartóztatták. Jankó a háboru befejezte után tervezője, később igazgatója volt a Sátoraljai helyen felállított rokkant telepnek. Itt érte a vörös uralom, melynek letérése után egy név-

telen feljelentés megvádolta avval, hogy aktív részt vett a rendforgató mozgalomban. Mint értesülünk a lefolytatott vizsgálat során felvont több mint száz tanu egyhangu vallomása megdöntötte a vádat, ártatlansága beigazolótt s az ügyészség Jankót szabadlábra helyezte. A 7 hónapi fogáságot elszenvedett tanárnak reabilitása őszinte örömet vált ki Arad társadalmának széles köreiből. Érdekes még azt is megjegyeznünk, hogy Jankó fiának a műegyetemre való felvételét az apa büntiyének eredményétől teték függővé.

— Magyar királynő-utca Párisban. Hosszu évtizedeken Párisban egy utca a *Passage de la Reine-de-Hongrie* nevet viselte. A háboru kitörésekor megcsontították az öreg, fekete betűkkel irt feliratot: *Passage de la Reine de . . .* maradt a kis utca neve. A »Régi Páris Utcarendező Bizottsága« most elhatározta, hogy az ősrégi utcának visszaadja háboru előtti nevét, amelyet 1914-ben tulbuzgóságból csonkítottak meg. Az utca eredeti elnevezését onnan kapta, hogy ebben az utcában lakott Julie *Becheur*, a »Májusi Rózsa«, akinek *Mária Teréziával* való hasonlatossága egyenesen megdöbentette *Marie Antoinette királynőt*, amikor *Halle város küldöttségében* előtte megjelent.

Laptulajdonos: Hehs Béla.

Felolós szerkesztő: Neidenbach Emil.
Cenzurat: Al. Mihutia.

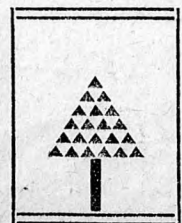
„Forum” részvénytársaság
a magyar kultúra centralizálására alakul;
Minden magyar embernek kötelessége részvényt jegyezni. —
Jegyzést bármely bank elfogad. — Egy részvény 1000 leu.

Komoly, megbízható hölgy
irodai alkalmazást
nyerhet. Cim a kiadóhivatalban.

ÓRÁS ÉS VÉSNÖK.

Saját műterem és órajavitó műhely. :::: Elsőrendű munkák órajavitásban. Cimert, monogramot, jeggyűrűket, egyleti- és sportjelvényeket a legművésziesebb kivitelben **CSAKY** órás ékszerész készit és vés :-: :-: és vésnök :-: :-:

ARADON, STR. HORIA (SZÉCHENYI-U.) I. SZ.

A „RENDKIVÜLI UJSÁG”

nyomdája a legcsinosabb kivitelben olcsón és gyorsan készit mindennemű nyomdai szakba vágó munkákat. Str. Romanului (Zrinyi-utca) br. Bohus-palota.

A Városi kávéház

a legkellelemesebb szórakozóhely :: Naponta cigányzene. Hideg büffé

MINDEN

írógéptulajdonos első kötelessége, hogy az **IRÓGÉPET**

ügyes kezeléssel megóvja a rongálástól.

BODNÁR

írógépvállalata a főpostával szemben minden rendszerű írógépet vesz, elad és

JAVIT.

Uj felszerelési cikkek érkeztek. ::::

Ajánlunk gyors és biztos hatásu **TYUKSZEMTAPASZT**, valamint :: **TYUKSZEMCOLLODIUMOT** :: **Dr. Földes si Hehs Aradon.**

ARADI IPAR-ÉS NÉPBANK

PÉNZVÁLTÓ ÜZLETE.

Alaptőke és tartalékok:
14,500.000 lei.

Vesz és elad a legelőnyösebb feltételek mellett külföldi valutákat és ércpénzeket, sorsjegyeket és értékpapirokat // Elfogad betéteket takarékkönyvecskére és folyószámlára a legelőnyösebb feltételek mellett. Minden a bankszakmába vágó felvilágosítással díjtalanul szolgál

ARADI IPAR-ÉS NÉPBANK pénzváltóüzlete.

Antoniu Mayer

étterme Aradon, Strada Bucur (Eötvös-utca) 2. szám alatt.

Ioan Muszka

uri és női divatcipészete Arad, Str. Alexandri (Salacz-u.) 3.

Aranyért, briliánsért

legmagasabb árat fizet

D. Brandesz,

Bulevard. Reg. Ferdinand 12.

Szeplős,

csunya lányok, májfoltos kiütéses asszonyok azonnal szépek lesznek ha Földes Margitcrémet hasznájják.

A Margitcreme megszüntet májfoltot, szeplőt, kiütéseket, atkát és mindennemű bőrbajt. Zsirtalan ártalmatlan rögtön szépit, teljesen béke minőségből készül.

Dr. Földes—Hehs Arad.

LEGUJABB BUDAPESTI

KÖNYV-ÚJDONSÁGOK

ELŐNYŰS ÁRAK MELLETT KAPHATÓK

OLÁH SÁNDOR és Tsa

KÖNYVKERESKEDŐNÉL MINORITA-PALOTA

Angyal Drogeria

GEORGHE SZABO

ARAD, BULEV. REGINA MARIA
(ANDRÁSSY-TÉR) 20-İK SZÁM.Dus választék bel- és külföldi
illat- és piperezerekben. Nagy
raktár angol rumok és orosz
teákból. Telefon 11—15. szám

EXPRESS

KELMEFESTŐ ÉS VEGETISZTÍTÓ GYÁR
Str. Eminescu (Deák F.-u.) 2. az udvarban.24 óra alatt fest, tisztít a legjobb
minőségű anyagokkal, felelőség-
teljes kivitelben. — Gyász-
munkák azonnal elkészülnek. —Friss csukamájolaj
most érkezett. Eredeti üveg 20 Lei.Frigin fagybalzsam
fagydagánatok elmulasztására, fagy
vizke-tegység meg-züntetése a
legjobb. — Ára 5 Lei 101Anagallin tyukszemirtó
ismét kapható. — Ára 6 Lei.
HAJÓS ÁRPÁD gyógyszerárában,
Aradon, a megyeházzal szemben.

J. Gartner

Paqule, Oh. Drecoill, Bernaros &
Oomp. párisi cégek volt szabászaAradon, B.-üül Reg. Mária (Andrássy
tér) 21-ik szám alatt, 1. emeleten
női divatszalonját

megnyitotta.

Elvállal **kosztümök, kabátok és**
alkalmi ruhák elkészítését a leg-
újabb divat szerint szolid árák mellett.

Régi nyakkendők

újraalakítását a legjutá-
nyosabb árában vállalja

Bitter Mariska

Piata Catedralei (Tökölly-tér) 5a

Konyhaberendések

szép kivitelben, valamint mindennemű
egyéb butorok dus választékban raktáron.
Ugy egyes darabok mint teljes berende-
zések mérsékelt áron kaphatók. Viszont-
eladóknak árkedvezmény. 100

CZIRKÁL

Bul. Reg. Ferdinand (Boros Béni-tér) 7.

Magyarországon beváltják a koronát.

Ausztria pénzügyi csőd előtt áll.

Bécsből jelentik: Magyarországból érkező hírek szerint már a legközelebbi időben meg fog történni a koronának Turul bankjegyre való beváltása. *A beváltás árnya 1:1-hoz lesz egy fél százalék kezelési költség levonásával.*Beavatott pénzügyi körök tudni vélik, hogy a magyar lebélyegzési koronának sürgős beváltása összefüggésben van az osztrák állam kritikus pénzügyi helyzetével. *Magyarország védekezni akar az ellen, hogy valutáját Ausztriának mesterséges pénzrontása teljesen lerombolja. Ausztria ugyanis, illelőleg a még működő osztrák-magyar bank hiteles információ szerint naponta 19 millió korona papírpénzt bocsájt ki.*Az óriási mérvű pénzkibocsátás minden valószínűség szerint azt célozza, hogy *Ausztriában államcsőd álljon elő*, amely esetben Európa volna a csődötmegegnőnk.Arról is beszélnek, hogy az osztrák korona rohamos süllyedését amerikai pénzbemberek manővere idézte elő. Akárhogy áll is a dolog, az kétségtelen, hogy az *osztrák korona értéke már-már a nullához közeledik és egy bécsi lap értesülése szerint a zürichi tőzsdén átmenetileg be is fogják szüntetni a korona bankjegy jegyzését.*

SPORT.

AAC—AMTE vasárnapra hirdetett football-mérkőzése elmarad. Az elmaradás oka a Timisoara (Temesvár)—Arad válogatott timisoarai (temesvári) mérkőzése. A válogatott csapatban több AMTE és AAC játékost delegált a válogató bizottság és így AMTE—AAC match nem fejezné ki a két egyesület erőviszonyát és sportban sem nyujtana nagyobb értéket.

Uránia színház

Newyork rejtelmel VI., VII. és VIII. részét a következőkben vetítik a mozgósínházak: a VI. részt még vasárnap tartja műsorán az Uránia és hétfőn a VII. rész vetítését kezdi meg. A VII. rész még vasárnap megy az Apollóban és hétfőn már a VIII. részt lesz ott alkalma a közönségnek végignézni. A detektívdráma minden egyes fejezete csodásabbul-csodásabb jelenetet tár elénk. Dodge Helena lehetetlenséggel határos megmenekülését a kínai negyedből ismét Clarelnek köszönheti, akivel Perry Benxelt leleplezése után kibékül. Rettenetes fáradaimait akarja kikapihenni Helena és vidékre utazik, de a Megsemmisítő kéz bandája nincs szétkergetve és addig Helenának nem lehet nyugalma. Perry Benxelt gyűrűjének titkát igyekszik most Clarel kifürkészni, de a gonosztevők ismerik annak ér-

tékét és ellopják. Clarel nagy fáradsággal szerzi vissza a gyűrűt és kiderül, hogy az egy zár kulcsa és a rejtekhelyen a banda hét milliónyi arany- és gyémántkészlete van elrejtve. Furfangos kínai banditák bosszút akarnak állni a mesterdetektíven és megkezdődik egy újabb veszélyes küzdelem. A kínaiak léghajón, bombákkal felfegyverkezve indulnak Clarel után, de meg nem ölhelik, mert tervüket kifürkészte és a páncélautóban sértetlen marad.

Modern kabaré

Zenekari kísérettel bemutatott operett a Modern Kabaréban. Egy asszony, négy asszony. Óriási siker mellett mutatta be a Modern Kabaré ezt az egyfelvonásos operettet. A nagy siker oroszlánrésze Kiss Cecil szubrett érdeme, aki játékaival, gyönyörű hangjával és különösen elragadó táncával számos nyílt színi tapshivart aratott. Bámulatos a művészöltözködési készsége: percek alatt a legkülönbözőbb és legizlésebb toilettekben jelenik meg a színpadon. Az operett nagy sikere és a nagy érdeklődés folytán az igazgatóság a darabot vasárnap is műsoron tartja.

A „Rendkívüli Ujság” minden száma szenzációs tartalommal jelenik meg.

Allandó

gyorsáru gyűjtő-kocsi forgalom

Arad-Teus [Tövis]-Brassov [Brassó].

Arad-Teus [Tövis] Cluj [Kolozsvár]-Oradea [Nagyvárad]

Arad-Vintul de jos [Alvincz]-Sibiu [Nagyszében]-Fogaras-Brassov

Arad-Tirgul Mures [Marosvásárhely]-Brassov

Arad-Timisoara (Temesvár)-Orsova
vonalak összes állomásaira felelőség mellett kísérvél.

A városi menetjegy-iroda megbízottja:

Rubinstein Mór,

államvasuti szállító.

JEANETTA MOHR

vizsgázott fogtechnikus, Aradon.
:: Luther Márton-tér 1. szám alatt ::Fogzás teljes érzéstelenítéssel (fagyasztás után). Aranyhidak, arany koronák, mindennemű kaucsuk fogazatok, szájpaddás nélkül és légkamrák Arany fogak, amagallán, porcellán- és cementtömések (plombák), mérsékelt díjszabás mellett készíttetnek. — 26 évi gyakorlat.
JEANETTA MOHR vizsg. fogtechnikus. Rendel d. e. 8—12, 2—6-ig.
Vidékiek 24 órán belül kielégíttetnek.

1-2 pár lovat

hosszabb időre

tartásra vállalok

Bodnár írógépvállalata
a főpostával szemben.

Ugyanott nyitott és csukott hintók olcsón eladók.

Kárpitos

iparágba vágó új és javítási munkákat szakszerűen és pontosan elvállal jutányos árák mellett.

Horváth

kárpitos Arad, Lázár Vilmos-
utca Földes-gyógyszertár mellett.

Értesítjük a nagyérdemű helybeli és vidéki közönséget, hogy 118

gombáthuzásokat

ismét elvállalunk

Schwartz Nővérek

Arad, Rövid-utca 1. (Hajek-ház.)

Miért oly tiszta ön?

Azért, mert mindennemű
festést és tisztítást az

„ADRIA“

hoz viszek ahol a legszebben és legolcsóbban eszközök. Gyártótelep: Szarvas-utca 3. sz. Gyűjtőtelep: str. Bratianu (Weitzer-utca) inorita-palota, str. Metianu (Forray-utca) román templom épület, str. Alexandri (Salacz-utca) 3. szám. 116

Kifutó fiu

azonnal felvételük a
„Rendkívüli Ujság”
kiadóhivatalában str.
Eminescu (Deák Ferenc-
utca) 7. szám.

Lud. Beregszászy

Arad, Strada Eminescu
(Deák Ferenc-utca 31.)
Nemes szörmék raktára
valódi bőr-kabátok nagy-
bani készítése és eladása.
Szörmédolgok meg-
rendelése; átalakítások
legújabb divat szerint.

Megnyilt a (Modern Kabaré mellett) ujonnan felépített Vadászkürt étterme.

*** Elsőrangú konyha, kitűnő italok, cigányzene. — ZÁRÓRA REGGEL 4 ÓRAKOR. ***

Apróhirdetések

Levelezés.

Feltétlen **urleány** levelezését óhajtóm, melylyel unalmas óráimat felvidíthatnám. Levelet »Összel arra ébredünk« jeligén a kiadóba kérem. 114

Fiatallány ismeretségét kere, sem Anyagilag támogatnám bőven. Leveleket »Bajazzó« jeligére Wallinger hirdetője Lázár-utca továbbít. 122

Házasság.

Nyugdíjas tisztviselő házasság céljából megismerkedne ötven év körüli magányos, némi vagyonnal rendelkező magyar nővel. Teljes című levelek »Nyugdíjas« jeligére Wallinger hirdetője Lázár-utca továbbít. 84

Lakás.

Egy utcai szoba butor és konyha nélkül magányos személynek azonnal kiadó. Wesselényi-utca 5. szám alatt. 282

Intelligens gyermektelen házaspár részére keresetlik kétszobás csinosan butorított szoba a belvárosban. „Minden árat megfizetnek“ című ajánlatokat Wallinger hirdetője (Lázár-u.) továbbít. 120

Alkalmazást keres.

Intelligens nő jobb cikkel való utazásra ajánlkozik. Előlegre nem reflektál. Címe Wallinger hirdetőjében Lázár Vilmos-utca 77

Leányka, gyermek és béby ruhák varrását a legegyszerűbb kivitelben vállal »Medy« Orczy-utca 6. 119

Vétel és eladás.

Eladó jutányos áron nagyobb mennyiségű fehér és barna tavaszi fűzessző és egyéb kosárfonáshoz alkalmas anyag, nemkülönbön többféle kész kosárúru is. Értekezni lehet Csanádi-palota II. emelet 16. ajtó.

Használt szak-ekét megvételre keresek. Cím a kiadóhivatalban. 111

Eladó. Egy új fekete posztókosztüm, több ócska női ruha, női és gyermekcipők, egy használt nagy ülő fürdőkád melegítővel és füstcsővel. Megtekinthető Dénesnének Kálmán János-utca 9. I. em. 13. ajtó. 281

Wertheim-kazetta eladó. Megtekinthető a »Rendkívüli Ujság« kiadóhivatalban. 280

Keresek megvételre egy 60 cm. átmérőjű lendítő (Schwing) kereket 70-80 kgr. súlyban. Ajánlatokat Borona-utca 44a szám alá kérek. 115

Tizenkét személyes ebédlő-szerviz, olcsón eladó. Cím Wallinger hirdetőjében Lázár-utca 121

Egy modern világos új hálószoba, egy gyermek vaságy és egy kétszemélyes díván eladó. Lahner-utca 6. 127

Valódi skót spic 5 hónapos (szépségversenyt nyert) eladó. Cím a kiadóhivatalban. 128

Egy teljes ebédlő berendezés szőnyeggel együtt esetleg darabonként is eladás miatt sürgősen eladó. Deák Ferenc-utca 33-34. baloldali I. emelet ajtó 4. szám. 129

Központi Étterem

Elsőrendű román, francia és magyar konyha Allandóan rostonsült. Frissen csopolt temesvári Casinosör, kitűnő palack-bor. Minden este Albert Gyuszi és Puci Pista játszik.

ÓRAS ÉS VÉSNÖK.

Saját műterem és órajavitó műhely. Elsőrendű munkák órajavitásban. Cimert, monogramot, jeggyűrűket, egyleti- és sportjelvényeket a legművészebb kivitelben **CSÁKY** óras és vésnök készit és vés :- :-: és vésnök :- :-:

ARADON, STR. HORIA (SZÉCHENYI-U.) I. SZ.

FÜRÉSZPOR ÉS TŰZIFAFORGÁCS

minden mennyiségben olcsón kapható az

Aradi Termény- és Áru-raktárnál Arad Kurticsi-ut

A Városi kávéház

a legkellemesebb szórakozóhely :: Naponta cigányzene. Hideg büffé

Ioan Muszka

uri és női divatcipészete Arad, Str. Alexandri (Salacz-u.) 3.

Vasárnaptól (folyó hó 31-től) kezdve mindennap délután fél 3 órakor jól fűtött autóbusz indul Aradról Oradea-Marera

(Nagyváradra) és onnan másnap reggel 7 órakor vissza. Indulási hely Aradon a Városi kávéház előtt Oradea Maren (Nagyváradon) a Royal kávéház előtt. **Fuvardíj oda 200 L., oda-vissza 400 L.** Személyenkint 20 kg. podgyász díjtalanul vihető. Jegyek előre válthatók egyetemi hallgatók cipőüzletében Strada Eminescu (Deák Ferenc-utca) 2.

TŰZIFA

waggonként és ölenként aprítva és házhoz szállítva olcsó árban kapható az

Aradi Kereskedelmi és Áruforgalmi R.-t-

nál Bank-palota, Zrínyi-utca, Aradi Ipar- és Népbank helyiségében.

UNIO

vegyszerkészítő vállalat. Minden olyan munkát, melyet a hét szerdáján adnak át elkészítésre végezt, még ugyanazon hétnék szombatián kifüggesztés nélkül elkészítve rendelkezésre. Főüzlet: Strada Romanului (Zrínyi-utca) Bohus-palota, „Apoló“ mellett.

Szenzációs olcsóság!!

Van szerencsém Aradváros és vidéke nagyjéremű közönségének szives tudomására adni, hogy

fűszer és csamege kereskedésemet

e hó 9-ikétől kezdődőleg egy a fővárosi szintnek megfelelő

hideg és meleg büffével

bővitem ki, ahol a legfinomabb inyenc falatok: hideg és meleg állapotban lesznek a legolcsóbban kiszolgálva. Allandóan kiváló minőségű tisztán kezelt italok szintén kaphatók. Mint a multban, úgy most is arra törekszem, hogy nagybecsű pártfogóimnak olcsón elsőrendű dolgokat adhassak.

Kivonat árjegyzékemből:

Egy pár virstli tormával, vagy mustárral és kenyérrrel	3-20 L
1 adag (10 dgr.) debreceni mustárral és kenyérrrel	3-20 L
1 adag (10 dgr.) debreceni káposztával és kenyérrrel	3-20 L
1 adag abált vagy füstölt szalonna kenyérrrel	2-20 L
1 adag (10 dgr.) vegyes felvágott mustárral és kenyérrrel	3-20 L
1 adag libatepertő mustárral és kenyérrrel, vagy libamáj	3-50 L
1 adag vaj, vagy trapista, vagy imperial sajt	3-20 L
1 adag vajás zsemle tojással és felvágottal	2-20 L
1 adag székelyuró kenyérrrel	2-20 L
1 csésze tea cukkorrall, rummal, tea süteménnyel és egy szelet felvágottal	2-40 L
1 üveg sör	1-50 L
1 kiló kiváló minőségű vegyes felvágott	24- L

Borok és likőrök, legolcsóbb árban! Szives pártf. gást kér:

Róth-féle

csemegeüzlet

Aradon, Strada Eminescu (Deák Ferenc-utca) 29. sz.

Szeplős,

csunya lányok, májfoltos kiütéses asszonyok azonnal szépek lesznek ha Földes Margit-cremet használják.

A Margitcreme megszüntet májfoltot, szeplőt, kiütéseket, atkát és mindennemű bőrbajt. Zsirtalan ártalmatlan rögtön szépít, teljesen béke minőségűből készül.

Dr. Földes—Mehs Arad.